

ОСОБЛИВОСТІ РОЗРОБКИ НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ З ФІЗИКИ ДЛЯ ПРОФІЛЬНОЇ ШКОЛИ (АКАДЕМІЧНИЙ РІВЕНЬ)

М. В. Головко, канд. пед. наук

Актуальним завданням сучасної дидактики фізики є розробка структури та змісту профільного навчання. Академічний рівень навчання фізики в 12-річній школі є базовим або таким, що тісно пов'язаний з профільними предметами у змісті технологічних, математичних, біолого-хімічних профілів. У 2006 році в лабораторії математичної і фізичної освіти була розроблена навчальна програма з фізики для академічного рівня. Розробляючи структуру та зміст шкільного курсу фізики академічного рівня, автори виходили з наступних концептуальних положень.

1. Вивчення фізики на академічному рівні забезпечує опанування учнями основних фізичних гіпотез, моделей, концепцій, законів, явищ на рівні теоретичних узагальнень, достатніх для розуміння та пояснення хімічних та біологічних явищ і процесів, формування цілісного образу планети Земля, опанування фізичних основ медичних знань, формування екологічної культури, вмінь гармонійно облаштовувати стосунки з природою та соціумом, забезпечення відповідного рівня соціалізації молоді людини.

2. Програма академічного рівня має реалізовувати загальну концепцію розвитку шкільної фізичної освіти у профільній школі та принцип наступності у вивченні шкільного курсу фізики; узгоджуватися з програмою для рівня стандарту і передбачати можливість оптимальної адаптації учнів старшої школи, які в разі зміни навчальних орієнтирів переходять від вивчення шкільного курсу фізики на рівні стандарту до академічного рівня.

3. Концепцією профільного навчання фізики передбачено, що саме академічний рівень забезпечуватиме загальноосвітню підготовку з фізики учнів, які не визначилися щодо напрямку спеціалізації або для яких з об'єктивних причин не може бути забезпечено організацію навчання за різними профілями. Це дасть можливість випускникам (наприклад, сільських та малокомплектних шкіл) опанувати шкільний курс фізики на рівні, достатньому для продовження подальшого навчання за напрямами, де потрібна відповідна підготовка з фізики.

4. Визначальною при розробці курсів фізики профільної школи, зокрема, й для академічного рівня, має стати ідея понятійного ядра, що

передбачає виділення в кожному курсі відносно обмеженої системи базових понять, що спирається на стандарт фізичної освіти загальноосвітньої школи.

5. Вихідними положеннями при розробці змісту навчання фізики на академічному рівні можуть стати дидактичні принципи, що утворюють систему правил відбору змісту та розробки структури навчального матеріалу (науковості та фундаментальності; доступності; умотивованості та неперервності фізичної освіти; генералізації знань; відповідної завершеності курсу в основній школі та її варіативності у старшій школі; гуманітаризації освіти).

Аналіз існуючих тенденцій розвитку сучасної шкільної фізичної освіти в умовах 12-річної школи показує, що саме академічний рівень є тією важливою ланкою, яка забезпечує ефективність та стабільність становлення профільного навчання фізики.